

АКРОБАТИКА (грец. ἀκροβάτης, від ἀκροβάτεω — ходжу навшпиньки, лізу вгору) — вид спорту, що об'єднує комплекс спеціальних фізичних вправ, пов'язаних зі збереженням рівноваги (балансуванням) та обертанням тіла з опорою й без неї. Вправи в А. поділяються на стрибкові (різноманітні акробат. стрибки) та силові (стойки, піраміди, мости) і виконуються поодиночі або з партнерами. В епоху Відродження у Венеції влаштовувалися конкурси «живої архітектури». Сенат Венеціанської респ. присуджував приз тій групі акробатів, яка вибудовувала з власних тіл найвищу піраміду. Їхня висота нерідко сягала 9 м, а кількість учасників доходила до 30. Одна з таких пірамід зображена на картині відомого художника Ф. Гварді. В Україні-Русі особливою прихильністю користувалися скоморохи — прабатьки сучас. укр. цирку та акробатики. Дебют А. відбувся 1932 на Олімпійських іграх в Лос-Анджелесі, коли чоловіки змагались у стрибках на акробат. доріжці. Від 1948 щорічно проводяться змагання з А. в Україні: 1948–67 — першості, від 1968 — чемпіонати. 1973 засн. Міжнар. федерацію А. 1986 МОК затвердив А. олімп. видом спорту, проте поки що оргкомітети не включили А. до програм своїх олімпіад. 1-й чемпіонат світу з А. проведено 1974 в Москві. Команда України досягла значних успіхів на міжнародних змаганнях, зокрема на чемпіонатах світу: 1994 (Пекін, КНР) — 3-є, 1995 (Зелена Ґура, Польща) — 3-є, 1996 (Риза, Німеччина) — 3-є, 1997 (Манчестер, Англія) — 2-е, 1998 (Мінськ, Білорусь) — 2-е, 1999 (Гент, Бельгія) — 3-є місця; на чемпіонатах Європи: 1993 (Антверпен, Бельгія) — 1-е, 1994 (Зелена Ґура) — 2-е, 1995, 1996 (Риза) — 2-е; 1997 (Баунтатал, Німеччина) — 1-е, 1999 (Зелена Ґура) — 2-е місця; на першостях світу: 1993 (Москва) — 2-е, 1995 (Риза) — 2-е, 1997 (Гонолулу, США) — 1-е місця; на першостях Європи: 1995 (Зелена Ґура) — 1-е, 1998 (Соєндербург, Данія) — 2-е, 1999 (Зелена Ґура) — 2-е місця. Абсолютні чемпіони світу, які зробили помітний внесок у розвиток А. в

Україні: **М. Кухаренко**, **Н. Тищенко**, **Ю. Тишлер**, **С. Петров**, **С. Чижевський**, **В. Ляпунов**, **Г. Церишенко**, **Ю. Степченко**, **О. Косенко**, **Г. Демиденко**, **А. Ковпоша** (Київ); **О. Чабаненко** (Донецьк); **О. Мойсейчева**, **В. Жердева**, **Н. Суріна** (Харцизьк); **А. Сафонов**, **Ю. Завірюха**, **С. Павлов**, **Д. Баїн** (Миколаїв, Вінниця). Розвиткові А. в Україні сприяє Федерація спортивної акробатики України, засн. 1948, від 1991 — Укр. федерація спортивної акробатики, входить до складу Міжнар. (від 1973) та Європ. (від 1997) федерацій гімнастики. Акробатикою також називають вид фіз. вправ гімнаст. типу, що застосовуються у багатьох інших видах спорту: стрибках у воду, спорт. гімнастиці, фігур. катанні та ін. А. — це також жанр цирк. мистецтва.

Рекомендована література

1. Спортивная акробатика: Правила соревнований. Москва, 1980;
2. Коркин В. П. Юбилей спортивной акробатики (история, факты, люди). Краснодар, 1983;
3. Соколов Г. Я. Общие основы техники темповых акробатических упражнений. Омск, 1984;
4. Курысь В. Н., Смолевский В. М. Сложные акробатические прыжки. Москва, 1985;
5. Болобан В. Н. Обучение в спортивной акробатике. К., 1986;
6. Скаун В. А. Акробатические прыжки. Ставрополь, 1990;
7. Курысь В. Н. Спортивная акробатика: Теория и методика обучения прыжкам на дорожке: В 2 т. Т. 1. Ставрополь, 1994;
8. Прокопюк С. П. Вдосконалення структури та змісту музично-акробатичних композицій у процесі багаторічної підготовки спортсменів. К., 1999.

Ю. М. Саямін

Бібліографічний опис:

Акробатика / Ю. М. Саямін // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43488>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).